

Nest møder dagtilbud

Arbejdshæfte til brug i
kompetenceforløb for pædagogisk
personale i dagtilbud

PPR

*Stine Clasen, udviklingskonsulent
Dorthe Møller Andersen, pædagogisk fagkonsulent
Katrine Trandum Thomsen, psykolog*

Indhold

03 Indledning

- 04 **Baggrund**
Læringsmiljøer og børnefællesskaber
Alle børn
- 08 **Nest – et trygt, overskueligt og udviklende fællesskab for alle børn**
Nest i en nøddeskal
- 10 **Nest modellen møder dagtilbuddet**

20 Samarbejde

- 21 **Intro**
- 22 **Metoder**
- 23 **Praksisfortællinger**
På boldbanen
På legepladsen
- 24 **Valg af fokuspunkt**

32 Metoder II: Kontakt og kommunikation

- 33 **Intro**
- 34 **Metoder**
Positiv støtte, Rollemodellering
Selvsnak
- 35 **Praksisfortælling**
- 36 **Valg af fokuspunkt**

44 Vedholdenhed og opfølgning

12 Fundament

- 13 **Intro**
Handicap og handicapforståelse
- Metoder**
- 14 **Isbjergmodellen**
Trettrinsmodellen
- 16 **Praksisfortællinger**
- 17 **Valg af fokuspunkt**

26 Metoder I: Overblik og struktur

- 27 **Intro**
- 28 **Metoder**
Daglige rutiner
Indretning
Visuelle støttesystemer
- 29 **Praksisfortællinger**
Overgang mellem leg og frokost
Samling
- 30 **Valg af fokuspunkt**

38 Metoder III: Selvregulering

- 39 **Intro**
- 40 **Metoder**
Pausestedet
Skalering
Gode overgange mellem aktiviteter
Styrker og interesser
- 41 **Praksisfortællinger**
Bamsen
Ponyklubben
- 42 **Valg af fokuspunkt**

46 Litteratur

Indledning

Nest møder dagtilbud er et arbejdshæfte til brug i forbindelse med kompetenceforløb for pædagogisk personale i dagtilbud, der ønsker at arbejde med at indføre tænkning, sprog og metodik fra Nest programmet. Der har siden etableringen af Nest klasser i Danmark på Katrinebjergskolen været interesse for at afprøve, om Nest modellen kan anvendes på dagtilbudsområdet for også her at være medvirkende til øget inklusion og understøttelse af bæredygtige inkluderende fællesskaber.

Arbejdshæfte og kompetenceforløb er udarbejdet på baggrund af et samarbejde mellem PPR, Katrinebjergskolen og Børnehaven Thors-havnsgade, der har afprøvet, om arbejdet med Nest pædagogikken meningsfyldt kan oversættes til dagtilbudsområdet. Det inddrages undervejs, hvordan pædagoger og ledere i dagtilbuddet har forholdt sig til Nest i deres praksis. Materialet forholder sig indledningsvist til den opgave, som dagtilbuddene har i forhold til de styrkede læreplaner, og hvordan Nest kan bidrage i den sammenhæng.

Baggrund

Det slås fast i den styrkede pædagogiske læreplan, at dagtilbuddene har ansvar for at etablere et læringsmiljø, der over hele dagen og i forbindelse med leg, rutinesituationer, vokseninitierede aktiviteter mv. giver børn mulighed for at trives og lære. Det er blevet tydeliggjort, at dagtilbuddene gennem etablering af læringsmiljøer og børnefællesskaber skal sikre trivsel, læring, udvikling og dannelse hos de små børn, så det gode dagtilbud kendetegnes ved at bidrage positivt til børns liv både nu og her og over tid.

Læringsmiljøer og børnefællesskaber

Som noget nyt er der udformet et ret grundigt nationalt pædagogisk grundlag, der indeholder bud på blandt andet børnesyn, læringsmiljøer og børn i udvalgte positioner. Der er fokus på et bredt læringsbegreb, hvor læringsmiljøer er alle de sammenhænge, som børn er en del af i deres hverdagsliv i dagtilbuddet: læring finder sted hele dagen – i legen, i planlagte aktiviteter og rutinesituationer. Samtidig har legen

fået en særskilt status som en væsentlig ingrediens i børns hverdagsliv både i egen ret og som en væsentlig kilde til læring, udvikling, trivsel og dannelse. Legen placerer også børnenes egne universer, bidrag og stemmer centralt som aktive medskabere af deres egen udvikling og læring. Det understreges, at alt leg, dannelse, udvikling og læring sker i et socialt samspil med andre børn og voksne i dagtilbuddet. Deltagelse i mange former for børnefællesskaber er med til at udgøre det enkelte barns forskellige læringsmiljøer og har afgørende betydning.

Børnefællesskaber kan inddeles i forhold til i hvor høj grad, der er tale om voksen- og børnestyrede aktiviteter og i hvor høj grad, der er tale om voksen- og børnestyret deltagelse.

Når både aktivitet og deltagelse er voksenstyret. Det kan for eksempel være spisning og samling.

"Vi har lavet en visuel støtte der viser, hvad man skal gøre for spisning: Toilet, vaske hænder, sidde ved bordet. Tre trin. Det giver også mere struktur på, hvad de voksne gør. Så nu har vi en fast voksen på toilettet til at understøtte de tre trin."

01

Når deltagelse er voksenstyret, men aktiviteten er børnestyret. Det kan for eksempel være, når det er besluttet, at en gruppe børn skal på tur sammen, men børnene bestemmer, hvor de skal hen, og hvad de skal lave.

"For at prøve at hjælpe børnene med at få gang i den frie leg, vil vi rammesætte de grupper, de er i. Vi vil gøre grupperne mindre og hjælpe dem med at være nysgerrige på deres egne initiativer. Så gruppen hører, hvad hinanden siger om legen, før de går i gang. Så vi i højere grad undgår konflikter. Og så vil vi observere."

02

Når aktiviteten er voksenstyret, men børnene selv styrer og bestemmer, om de vil deltage. Det er de voksne, der sætter legen eller aktiviteten i gang. Det kan for eksempel være en tegneaktivitet om morgenen. Aktiviteten er rammesat, og børnene kan gå til og fra.

"Hvis vi bruger Nest metoder til at strukturere vores aktiviteter med, bliver det lettere for børnene at vælge dem til."

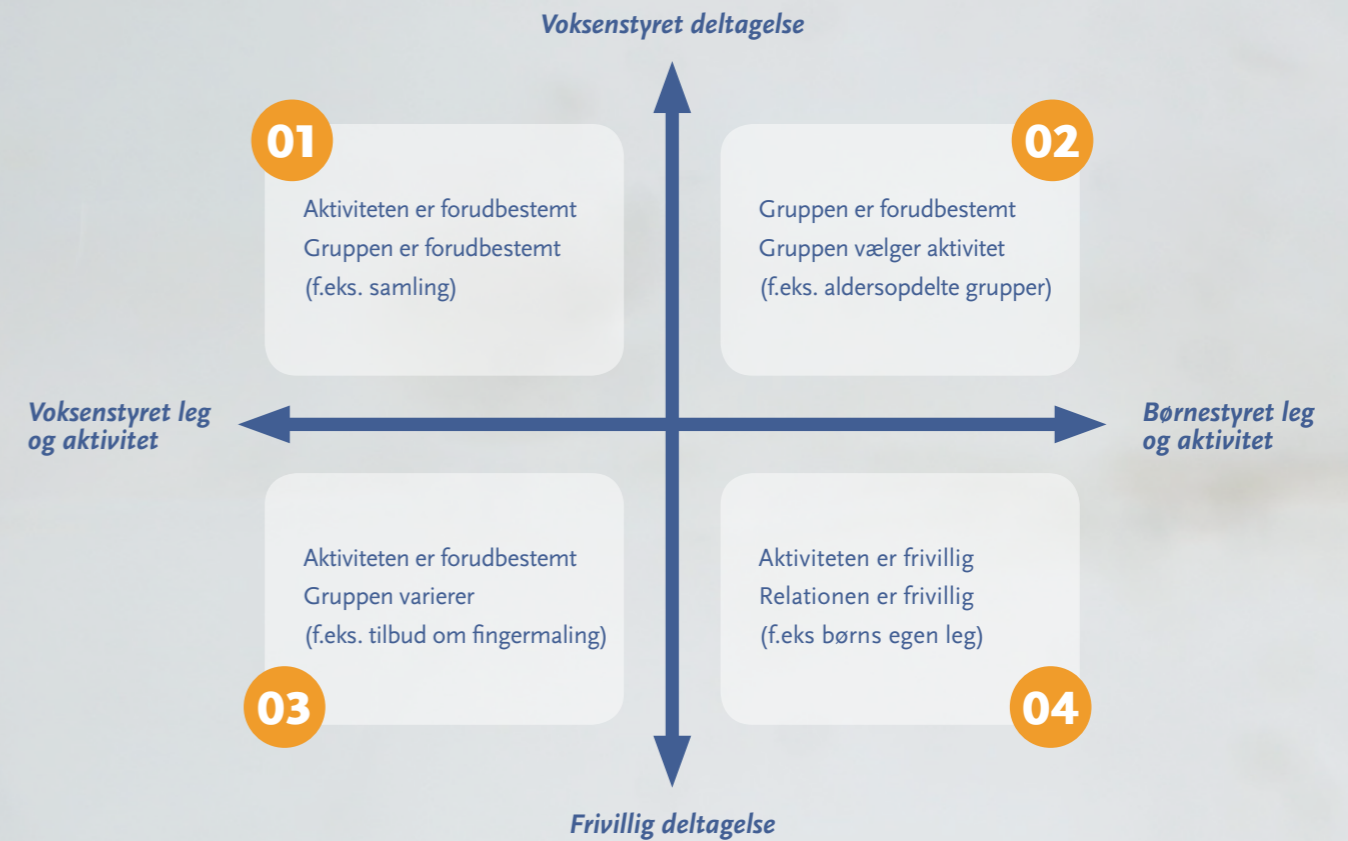
03

Når aktiviteten er børnestyret og børnene selv styrer og bestemmer, om de vil være med. Det er børns frie leg eller egne påfund.

"Middagsstunden kan være en vanskelig tid på dagen, hvor mange aktiviteter er organiseret af børnene selv. Men det betyder ikke, at de voksne ikke kan være med. Det kan de godt, men det kan være krævende, for mange voksne keder sig hurtigt i børns leg."

"Fri leg kan være hårdt arbejde for børnene. For nogle mere end andre."

04

Modellen kan bruges til at analysere, planlægge og forstå forskellige former for børnefællesskaber i et dagtilbud i forhold til børne- og voksenstyring, hvor der netop i den styrkede pædagogiske læreplan inviteres til at arbejde mere bevidst med læring bredt forstået i de børnestyrede rum.

Alle børn

Et af de overordnede indsatsområder i den styrkede pædagogiske læreplan er at skabe ”bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv”. Det hænger sammen med den kendte udfordring, at cirka 80% af alle børn overvejende udvikler sig, som de skal, har et godt børneliv og vokser op som kompetente og livsduelige voksne; mens 20% i større eller mindre grad ikke trives eller udvikler sig, som man kunne ønske sig og har ringere fremtidsudsigter. I den forbindelse tematiserer den styrkede læreplan særskilt børn i udsatte positioner. Børn i udsatte positioner defineres som ”en sammensat gruppe, der rummer blandt andet børn med svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse og børn i risiko for at stå udenfor fællesskabet”. Det er samtidig den gruppe af børn, som vi støder på i PPR og har som opgave at arbejde både forebyggende, foregribende og indgribende i forhold til.

Den styrkede læreplan understreger, at dagtilbuddets kvalitet i særlig grad har betydning for børn i udsatte positioner og peger på, at de møder tryk, støtte og passende udfordringer samtidig med, at de er en del af dagtilbuddets børnefællesskaber. Det er den børnegruppe, som PPR ofte bliver hidkaldt i forhold

til at understøtte. Formentlig af den grund, at det ikke er så let endda. Nogle gange fordi det kan være svært at aflæse et barns adfærd, nogle gange fordi der er brug for hjælp til at bruge konkrete metoder, nogle gange fordi der er brug for hjælp til organiseringen.

Så hvordan skaber vi dagtilbud, der på en gang hylder børnestyret leg, børns medbestemmelse og demokratiske rettigheder samtidig med, at vi skaber dagtilbud, der også er understøttende og udviklende for børn i forskellige positioner og situationer? Hvordan undgår vi at komme til at skabe læringsmiljøer, der er særligt egnet til de børn, der selv kan forvalte meget i forvejen? Fokus skal være på at sikre alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Også de børn, der har anderledes kulturelle, kognitive og sociale forudsætninger end de fleste andre børn.

Nest – et trygt, overskueligt og udviklende fællesskab for alle børn

Nest er et bud på at skabe børnefællesskaber i dagtilbuddet, hvor alle børn trives, dannes og udvikler sig til livsduelige voksne. Det er en vej, der potentielt styrker pædagogernes professionalisme i forhold til at etablere nærvær, omsorg, tryghed og anerkendende relationer samtidig med, at der er en opmærksomhed på rammernes betydning. Måske kan Nest være med til at give nogle veje til selvbestemmelse og demokrati for børn også i udsatte positioner. Det er en måde at skabe gode og trygge læringsmiljøer som forudsætning for at opnå det, som er dagtilbuddets opgave.

Nest i en nøddeskal

Nest er oprindeligt udviklet i USA som et skoleprogram til undervisning af børn med autisme sammen med børn uden autisme. Det er nu videreudviklet på dagtilbudsområdet som en måde at forstå, imødekomme, udføre og reflektere over en pædagogik, der skaber trygge, overskuelige og udviklende rammer for børn med forskellige forudsætninger, så de kan indgå i samme fællesskab. Nest er bygget op omkring en nøddeskalsmodel, der indeholder fire niveauer.

Pointen med nøddeskallen er, at bæredygtig pædagogisk udvikling skal forholde sig til alle fire niveauer, og det er sammenhængskraften mellem niveauerne, der kan være med til at gøre en forskel. Det er således hverken målet eller tilstrækkeligt at indføre bestemte pædagogiske metoder. Det er heller ikke tilstrækkeligt at have et børnesyn, der handler om, at alle børn skal udvikle sig og trives i positive læringsmiljøer som betydningsfulde deltagere i børnefællesskaber. Der skal være sammenhæng mellem det faglige fundament, som man kunne sidestille med de pædagogiske værdier og den måde, hvorpå man organiserer dagligdagen og møder børnene i det pædagogiske håndværk, som i Nest sammenhæng understøttes gennem konkrete metoder.

”Det er gennem den levede metode, at teorien får saft og kraft.”

Pædagogiske metoder i dagtilbuddet

”Jeg tænker, at det er specialpædagogik ind i almenområdet. Vores børn i gråzonen vil helt sikkert kunne profitere af dette”

Samarbejdsstrukturer

”De forskellige roller, man kan have som professionelle, understøtter muligheden for at få alle børn med i fællesskabet uanset deres forskelligheder, netop fordi vi er afklarede med, hvem der gør hvad hvorfor og hvor længe”

Systemstrukturer

”At arbejde med Nest elementer kræver ledelsesmæssig stillingtagen til, hvor der kan skabes rammer for den nødvendige forberedelse og efterbearbejdning, der ligger i Nest programmet”

Det filosofiske fundament

”Jeg er optaget af vores overordnede værdi, at børn gør det bedste, de kan. Vi skal som voksne blive mere bevidste om vores egne roller og hver gang, vi ser et barn, der har det svært, skal vi kigge på os selv”

Nest modellen møder dagtilbuddet

Når Nest modellen møder dagtilbud stilles der skarpt på en tilgang, hvor børn har brug for det samme, samtidig med at de ankommer til dagtilbuddet med vidt forskellige forudsætninger. Det er et tilbud til dagtilbuddet om et fælles fundament, en fælles tilgang, et fælles sprog og en fælles metodik ind i den eksisterende pædagogfaglighed, der kan udfolde sig i de fire forskellige slags børnefællesskaber, som der peges på foroven.

Det er et møde med pædagogers praksisfelt, hvor det handler om at invitere Nest pædagogik inden for i dagtilbuddets hverdagsliv og udfolde potentialet i både voksenstyrede og børnestyrede sammenhænge og det er et bud på, hvordan forskellige børn kan være en del af de samme fællesskaber.

Materialet er bygget op omkring Nest nøddeskalsmodellen og er en del af kompetenceforløbet, der strækker sig over fem undervisningsgange med hver sit Nest tema inden for fundament, samarbejde og metoder. Systemniveaet er forløbets organisering, mulighederne for at afprøve Nest tænkning og metoder i det enkelte dagtilbud, organisering af samarbejdet og efterfølgende fastholdelse af Nest i institutionen.

- 01** Undervisningsgang: Fundamentet: Værdier og grundlæggende antagelser
- 02** Undervisningsgang: Samarbejde: Bevidst rollefordeling mellem de voksne
- 03** Undervisningsgang: Metoder I: Struktur og overblik
- 04** Undervisningsgang: Metoder II: Kontakt og kommunikation
- 05** Undervisningsgang: Metoder III: Selvregulering

Arbejdshæftet indeholder under hvert tema en kort introduktion, præsentation af konkrete pædagogiske metoder, praksiseksempler, citater fra pilotprojektet og en invitation til at afprøve forståelser, modeller og metoder i egen praksis.

A close-up photograph of a child's hand holding a bright green ball. The child is wearing a white long-sleeved shirt with a floral pattern. The background is a blurred green field, possibly a sports field, with trees in the distance. The word "Fundament" is overlaid in a bold, blue, sans-serif font.

Fundament

Intro

Det filosofiske fundament i Nest udgøres af en række forholdemåder, der indeholder en værdimæssig tilgang til arbejdet med børn.

Børn er mere ens end forskellige og bør, når det er muligt, lære og udvikle sig sammen. At være i en børnehave, hvor mangfoldighed er et vilkår og italesættes som en styrke, er i Nest forståelsen en af forudsætningerne for, at børn udvikler sig til nysgerige, selvstændige og tolerante voksne. Det betyder, at alle børn har krav på at opleve sig hørende til i fællesskabet. I Nest er visionen, at så mange som muligt oplever sig hørende til i det store fællesskab.

Børn gør, hvad de kan. Det er de voksne, der kan gøre noget anderledes. Ingen børn ønsker at være dem, de andre ikke vil lege med, eller være dem de voksne skælder ud. Børn gør, hvad de kan. Det er de voksne, der må gøre noget andet for at støtte det barn, som befinder sig i en udsat position. Den voksne må have et positivt fokus på barnet for at sikre dets trivsel, læring og udvikling. Alle børn skal opleve, at de høres til og er værdsat af børn og voksne i børnehaven.

Handicap og handicapforståelse

Nest forholder sig både til, at alle børn som udgangspunkt har forskellige forudsætninger for at forstå, fortolke og forholde sig til deres omverden; samtidig med en forståelse af, at alle børn kan udvikle sig positivt i det rette miljø. Børn agerer uhensigtsmæssigt, når der opstår en ubalance mellem de ressourcer, barnet besidder og de krav, vi stiller til dem. I Nest balanceres anerkendelse af vanskeligheder og et udviklingssyn på barnet. Nest programmet forholder sig oprindeligt til børn med autisme, der ligesom alle andre børnepsykiatriske diagnoser rummer et konti-

nuum af vanskeligheder og styrker med stor variation af profiler og karakteristika. Diagnosen er på samme tid vigtig og ikke vigtig, hvilket kan illustreres med nedenstående citat:

Autister er de ultimative firkantede klodser, og problemet med at hamre en firkantet klods ned i et rund hul er ikke, at det er hårdt arbejde at hamre. Det er, at man ødelægger klodsen.

(Citat Paul Collins, egen oversættelse.)

Det samme kan man sige om mange andre børn i udsatte positioner. De passer ikke helt ned i dagtilbudsformen, men ved større indsigt og forståelse i deres måde at fungere på kan man skabe et mere tilpasset miljø. Når man taler om diagnoser, er der en række fællestræk, der går igen på tværs af forskellige børnepsykiatriske diagnoser. Det drejer sig om:

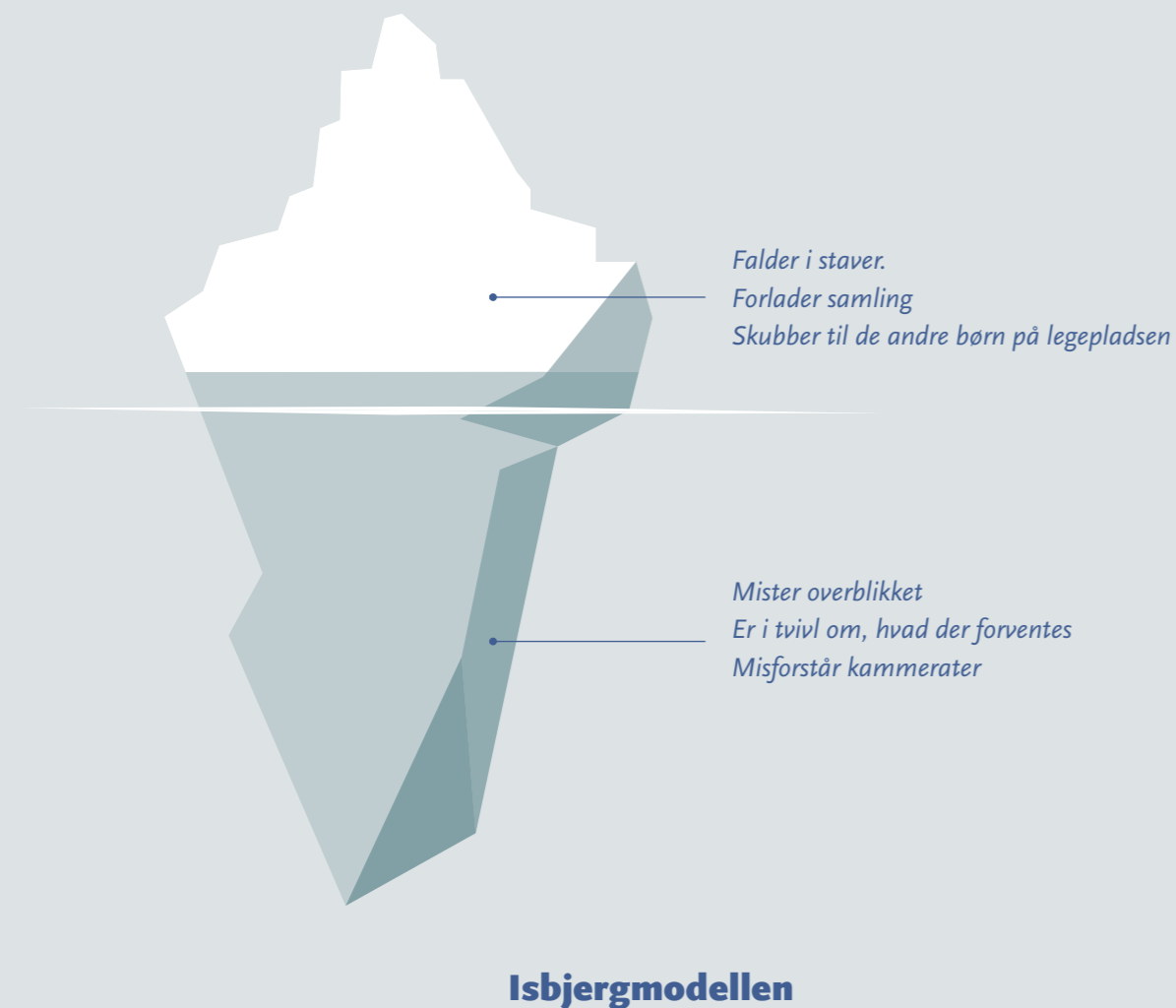
- Sansemotoriske udfordringer
- Eksekutive vanskeligheder
- Svag følelsesregulering
- Svært ved årsag og virkning
- Socialt udfordret

De selvsamme vanskeligheder kan opstå ved mere periodevise forhold som belastende begivenheder, stress, sult og træthed. Øget brug og bevidst brug af Nest metoderne kan være med til at fortynde og gøre disse vanskeligheder mindre udtalte ved at skabe mere tryghed, forudsigelighed og ro omkring flere børn.

"Vi skal gøre os kloge på individet, for at vi kan styrke fællesskabet."

Metoder

Der er to modeller i Nest programmet, der er med til at understøtte denne bevægelse mellem at forstå det enkelte barn (isbjergmodellen) og omsætte det til en fælles pædagogik (tretrinsmodellen).

Isbjergmodellen er en grundtænkning i Nest pædagogikken. Det er en metafor til at skabe forståelse for og indsigt i, hvad der ligger bag og motiverer børns synlige adfærd. Det, der er over overfladen, kan alle se. Det er børns observerbare adfærd og udtryk. Det, der ligger under overfladen, skal vi

bruge vores pædagogiske faglighed til at forstå og arbejde med. Det er børns forskellige forudsætninger, bevæggrunde og intentioner. Modellen kan være med til at give nogle svar på, hvordan barnet bedst støttes i forhold til at blive en ligeværdig deltager i børnefællesskabet.

Tretrinsmodellen

Tretrinsmodellen er en afgørende model i Nest pædagogikken

Trin 1: Indsatser for hele gruppen, som understøtter alle børn. Det, et barn har brug for, får alle så vidt muligt. Det kan for eksempel være, at et barn har brug for at have en fast plads i rundkredsen til samling, hvilket gør, at alle børn får faste pladser til samling.

Trin 2: Individuelt tilrettelagte metoder som supplement til trin 1 metoder. Særlige behov varetaget på

stuen af pædagogerne. Det kan for eksempel være, at barnet har sin egen pausekuffert, som det kan tage med hen i pausesofaen.

Trin 3: Individuelle, intensive og specifikke indsatser på baggrund af rådgivning fra PPR, der gennemføres uden for fællesskabet. Det kan for eksempel være et barn, der modtager et særligt tilrettelagt sprogforløb sammen med en pædagog.

Praksisfortælling

Institutionen har gennem flere år holdt fælles samling for alle stuerne en gang om måneden. Det har været en aktivitet, som mange børn har glædet sig til, men som også har været svær for mange børn. Det har betydet, at der i perioder har været uro omkring samlingen. Der har også været børn, som slet ikke var med, fordi enten børnene selv eller de voksne vurderede, at det var for uoverskueligt. På et tidspunkt satte personalet sig for, at de ville skabe en fælles samling, der var for alle. De tog udgangspunkt i en form og et indhold, hvor alle kunne være med, fordi de blev klar over, at formålet primært var at skabe et fællesskab for hele huset, hvor det ikke gav mening, at flere børn på forhånd var udelukket fra at deltage.

Enkle sange og sanglege er blevet omdrejningspunktet for samlingen, hvor børnene kan ønske hvilken sang, der skal synges. Den fælles samling er også blevet udvidet med en forberedelsesdel, hvor man øver sig på egen stue på forhånd i forhold til hvilke sange, man kan ønske. Det er foranlediget af, at nogle børn sjældent bød ind med sange og har haft som resultat, at nu er der mange flere børn, der deltager aktivt. Så fra at være en aktivitet, hvor nogle børn var udelukket på forhånd, er det blevet en aktivitet, som tager udgangspunkt i det, som gør, at de børn også kan være med samtidig med en forenkling, der gør samlingen langt mere overskuelig for alle børn og voksne i huset.

Valg af fokuspunkt

1 Kortlæg egne indsatser på trin 1,2 og 3: hvad har vi af indsatser?

2 Udvælg en eller to indsatser, som I har iværksat på trin 2 eller 3. Omformuler dem til en trin 1 indsats og dermed en pædagogisk indsats for alle børn.

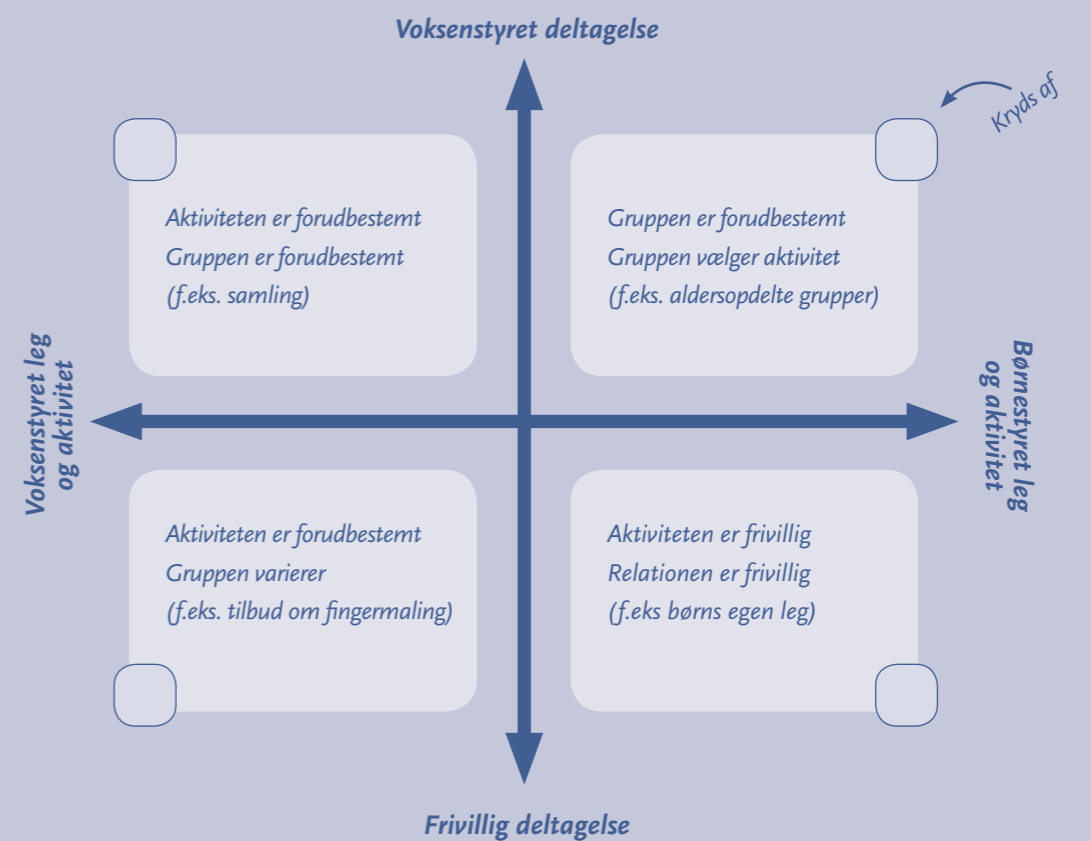

Valg af fokuspunkt (fortsat)

3 Hvorfor vil I afprøve den indsats på trin 1?

4 Hvornår vil I afprøve indsatsen?

5 Med hvilke børn vil I afprøve indsatsen?

6 I hvilket af de fire børnefællesskaber vil I indplacere jeres fokuspunkt/afprøvning?

Samarbejde

Intro

Samarbejdet i Nest er karakteriseret ved en pædagogik med fokus på fællesskabet og klare voksenroller. Struktureret samarbejde, der er planlagt helt ned i detaljen, er et af kerneelementerne. Det betyder i praksis, at der er klare aftaler og rollefordelingerne mellem de voksne, hvilket højner professionalismen for den enkelte og for teamet omkring en børnehavegruppe. Co-læring er et samarbejde, hvor to eller flere professionelle samtidig aktivt medvirker til at iscenesætte lærings- eller udviklingsprocesser for børnene. De voksne drager nytte af hinandens forskelligheder både fagligt og personligt. De har begge eller alle en aktiv og ligeværdig rolle.

I en co-læringskultur anvendes de forskellige modeller for samarbejde mellem de voksne bevidst, og der udvikles en reflekterende praksis baseret på konkrete erfaringer, som planlægges, gennemføres og evalueres i fællesskab.

"De voksne bliver mere bevidste om, hvilke roller de har i en aktivitet. Det giver ro og fokus."

Målet med co-læring er at skabe læringsmiljøer, der er præget af tryghed og forudsigelighed i forhold til bevidst valg af roller og opgavefordeling mellem de voksne. Det er med til at understøtte læring og trivsel blandt børnene samtidig med, at det øger læringen blandt de voksne.

"At arbejde i en kultur, der har fokus på voksenroller, giver større arbejdsglæde, fordi man kan lære af hinanden og inspirere hinandens i arbejdet. Også fordi man for eksempel ikke 'bare' er ude på legepladsen fordi en kollega skal holde pause, men man har en defineret og kollegialt aftalt opgave derude."

Når man arbejder med pædagogik med fokus på voksenroller, handler det ikke bare om at planlægge det faglige indhold, men i lige så høj grad helt konkret om hvem der gør hvad, hvor, hvornår, hvor længe, hvordan og med hvem. Det er netop dette fokus på respekt for detaljen og viljen til at skærpe opmærksomheden på selv det mindste lille skridt eller rammesætning både på form og indhold, der er med til at øge det faglige niveau blandt pædagogerne.

"Co-læring er et længe ventet værktøj. Det står i vores handleplaner, at vi skal være mere bevidste om rollerne. Her bliver det ind i en ramme, hvor det kommer ned i detaljen og gør pædagogerne mere reflekterende. For mig er bevidstheden om voksenrollen afgørende. Og at alle roller har lige værdi."

Metoder

I co-læring er der en række modeller for struktureret samarbejde:

- En er hovedansvarlig - en assisterer, for eksempel ved at understøtte ønsket adfærd
- En er hovedansvarlig - en observerer med et specifikt fagligt fokus
- Alternative aktiviteter, hvor grupperne sammensættes forskelligt og arbejder med noget forskelligt
- Parallelle aktiviteter, hvor der arbejdes med det samme i to mindre grupper
- Stationsaktiviteter, hvor børnene roterer mellem aktiviteter i mindre grupper
- Teamaktiviteter for eksempel rollespil til samling, hvor de voksne indgår på samme vis

Klare rollefordelinger i forbindelse med morgenaflevering skaber større ro og tryghed, hvis det er afklaret mellem de voksne, hvem der bliver siddende hos de børn, der allerede er kommet, og hvem der rejser sig

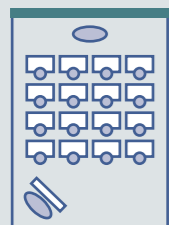
og tager imod de børn, der kommer kontinuerligt. På samme måde med spisesituationen, hvor der kan anvendes den parallelle model, så der spises i to grupper sammensat af pædagogerne efter forskellige kriterier og med skiftende grupperinger, så der ikke opstår en stigmatiserende kultur. Samme model kan med fordel anvendes ved aktiviteten højtlesning, igen med fokus på gruppernes sammensætning, således alle udfordres, og således at alle har deltagelsesmuligheder. Modellen er anvendelig i forhold til at styrke de små fællesskaber som forudsætning for at kunne indgå i større fællesskaber.

Modellen en har ansvaret og en observerer anvendes ofte i sammenhænge, hvor et eller flere børn står af, når der er fællesaktiviteter. Her er der fokus på, hvad der går forud for, at barnet forlader fællesskabet, hvad der sker i øjeblikket, og hvad der sker efterfølgende.

"Jeg har valgt at øve mig i co-læring og i at blive i rollen."

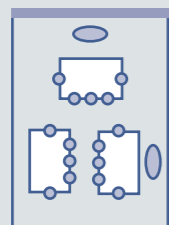
Co-læringsmodeller

○ Lærer ● Elev □ Skrivebord/bord

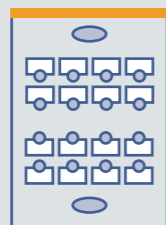
01

En hovedansvarlig,
en assisterer

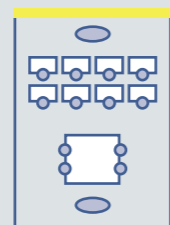
02

Stations-
aktiviteter

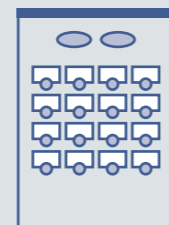
03

Parallelle
aktiviteter

04

Alternative
aktiviteter

05

Tema-
aktiviteter

06

En hovedansvarlig,
en assisterer

Praksisfortællinger

På boldbanen

Der er planlagt en bevægelsesaktivitet for de 3-4-årige på børnehavens boldbane. 3 voksne og cirka 20 børn deltager. De tre voksne har på forhånd aftalt at anvende modellerne at være hovedansvarlig og assisterer kombineret med team aktiviteter. Derfor er der to pædagoger, der instruerer sammen og den tredje assisterer. Børnene løber rundt på boldbanen og leger, og når den ene pædagog fløjter, ved børnene, at de skal sætte sig på bænken. Den pædagog, der assisterer, guider de børn, der har brug for hjælp.

Teamparret introducerer nu dagens første aktivitet. De har medbragt en planche, hvor aktiviteten er vist. Mens den ene peger og fortæller, viser den anden fysisk, hvordan børnene skal hoppe i ud og ind af hulahop ringene. Ved både mundtligt, grafisk og fysisk at vise børnene hvad de skal, er de fleste klar til at deltage i aktiviteten. Enkelte har dog brug for guidning fra den assisterende undervejs. Ved næste aktivitet gentages introduktionsmetoden.

På legepladsen

Rollefordelingen er, at en har ansvaret for aktiviteten og en observerer. Det vælges bevidst, idet der er brug for at undersøge, hvorfor Sebastian på 4½ synes at være i konflikt med de andre børn stort set hele tiden. Pædagogerne fordeler opgaven mellem sig, og de fortæller alle børnene, at de næste 15 minutter sidder pædagog A lige her og kigger på, at de leger. Børnene instrueres i, at de ikke skal henvende sig til A, indtil time timeren ringer efter 15 minutter. Børnene har ikke besvær med at overholde denne præmis, og legen udvikler sig. Pædagog A får i løbet af de 15 minutter flere ideer til, hvordan de kan arbejde målrettet med at mindske konflikterne omkring Sebastian. En indsigt, pædagogerne længe har ønsket at få adgang til, men først får i tilstrækkelig grad, når de gør bevidst brug af modellen en har ansvaret og en observerer.

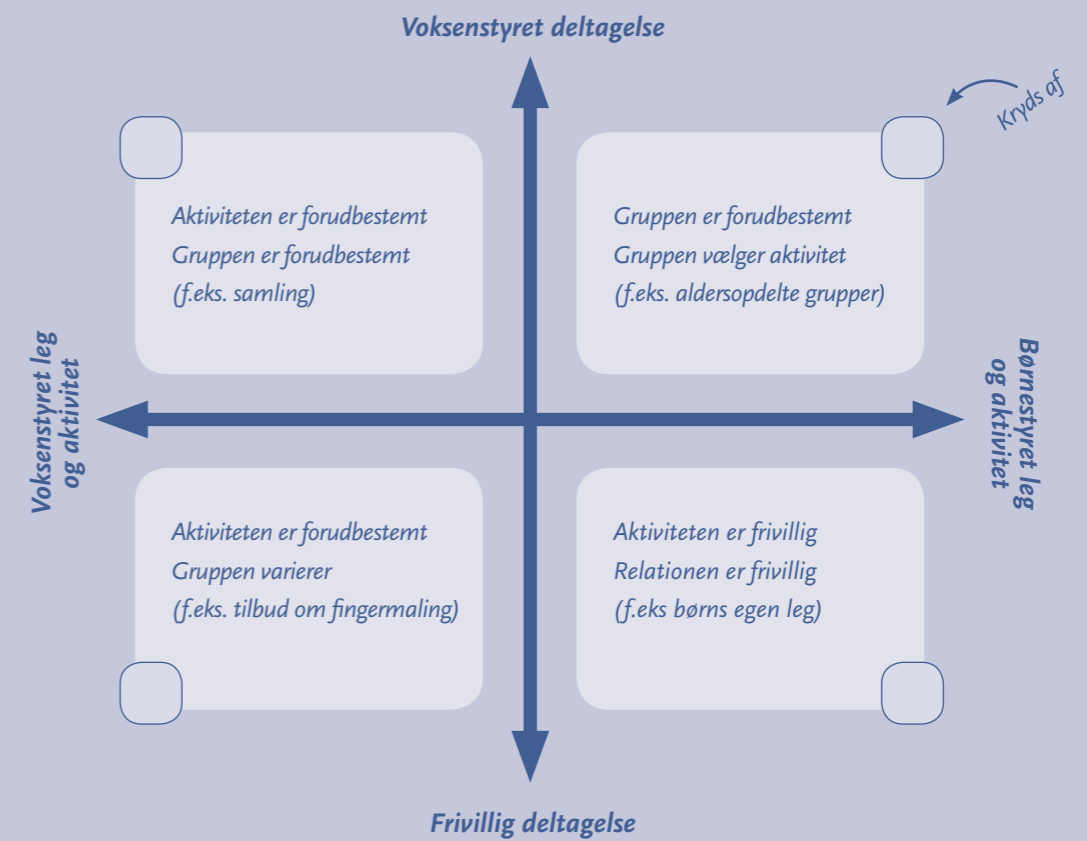
Valg af fokuspunkt

1 Hvilken samarbejdsmodel ønsker I at afprøve?

2 Hvorfor vil I afprøve den?

3 Hvornår vil I afprøve den?

4 Med hvilke børn vil I afprøve den?

5 I hvilket af de fire børnefællesskaber vil I indplacere jeres fokuspunkt/afprøvning?

Metoder I: Overblik og struktur

Intro

Struktur og overblik er godt for alle børn. For mange børn i børnehaven kan det være vanskeligt at orientere sig og navigere, hvis kommunikationen primært er verbal. Navnlig de yngste børn og børn i udsatte positioner udfordres, når beskeder og informationer gives mundtligt. Det kan betyde, at de kan komme til at handle uhensigtsmæssigt eller frustreres, fordi de ikke forstår, hvad der foregår omkring dem, og hvad der forventes af dem. Det kan være med til at reducere muligheder for medbestemmelse og deltagelse for de børn, som ikke formår at

Når visuel støtte er tilgængelig for børnene, så vil det understøtte de mundtlige beskeder og informationer. Ved brug af visualisering generelt gøres strukturen mindre personafhængig, og det enkelte barn bliver mere selvstændigt, fordi den relevante information findes i de visuelle støttesystemer.

Når pædagogerne gør dagen, rummet og indholdet forudsigeligt for alle og er tro mod aftalte rutiner og strukturer, så tilbyder de børnene en deltagelsesmulighed, som giver mere energi og overskud til at imødekomme de oplevelser og begivenheder, der også spontant opstår i løbet af en dag i børnehaven. "Vi er blevet mere visuelle og taler mindre. Vi bruger håndskilte, hvor nogle børn så kan få lov til at vælge aktivitet som for eksempel stopdans, legetårnet i bare tæer, hvor mange kan der være på en stol, gæt og grimasser, læse en bog, rim og remser.

Metoder

Daglige rutiner

Når pædagoger, børn og forældre træder ind i børnehaven om morgenen, skal rutinen være kendt af alle. Der hilses på børn og forældre, tøj hænges i barnets garderobe, madpakker kommes i køleskab, barn og forældre krydser ind og taler om, hvornår barnet hentes og af hvem, barnet følges af forældre måske hen til vinkevinduet, hvor der er en voksen, som vinker med børnene og i øvrigt giver de børn opmærksomhed, der har brug for hjælp til at komme i gang med dagen.

En god morgenrutine, der hjælper børnene i overgangen mellem hjem og børnehaven, har betydning for kvaliteten af deres dag i børnehaven.

Indretning

Hvordan stuen er indrettet, har betydning for hvilket overblik børn og voksne kan danne sig, når de træder ind. En tydelig markering af hvor aktiviteter og lege foregår, og at man kan bevæge sig rundt på stuen uden at komme til at forstyrre andre, betyder mere ro og færre konflikter blandt børnene. Overblikket kan understøttes af en indretning med 'rum i rummet', således der kan etableres legeøer, hjørner og andre afgrænsninger måske tiltænkt en særlig aktivitet som lego, dukker, kigge i bøger mm.

"Den struktur og det overblik, man får foræret i Nest programmet, er der mange af vores børn, der kan drage nytte af ikke mindst, når vi arbejder med overgange både her inden for men også ude på legepladsen og ude i den store virkelighed."

Visuelle støttesystemer

Det er ikke kun børn i udsatte positioner eller de helt yngste, der har god gavn af visuel guidning. Det har alle børn. Derfor bliver det vigtigt med følgende:

- En tydelig og tilgængelig dagsplan med billeder af de voksne, som er på stuen den pågældende dag.
- Et piktogram i garderoben, der viser, hvad man skal have på ud på legepladsen.
- En bordplan der viser, hvor man skal sidde og med hvem.
- En plan over hvis tur det er til at dække bord og finde madkasser.
- En plan over hvad der skal ske i samlingen.
- En stemmeskala som viser, hvilken stemme man taler med lige nu.
- Et piktogram der viser gårækken, når man skal på tur.

Praksisfortællinger

Overgang mellem leg og frokost

I en børnehaven, hvor man over længere tid havde oplevet meget uro og mange konflikter i forbindelse med overgangen mellem leg og frokost, besluttede man at forsøge at understøtte denne overgang ved hjælp af en tydeligere struktur og visuel støtte.

- De lavede et piktogram for, hvordan børnene skulle stå i række ved håndvasken, og hvordan de skulle vaske hænder
- De lavede en bordplan ved de enkelte borde med billede og navn
- De lavede en plan for, hvem der skulle dække bord sige værsgo, og hvem der skulle tørre borde af og feje
- De anvendte 'time-timer' og startede hver middagsstund med 5 minutters 'ingen snak', hvor børnene skulle spise
- De voksne havde faste pladser og var ligesom børnene klar til at spise, når 'time-timeren' blev sat.

Efter de første tre dage med startvanskeligheder for nogle børn og voksne, var denne rutine indlært og til de voksnes overraskelse havde den hurtigt en positiv effekt på alle. Middagsstunden blev mere afslappet og hyggelig, og flere børn fik spist deres madpakker. Den strukturerede middagsstund lettede ligeledes overgangen mellem frokost og legeplads, da både børn og voksne var i ro og dermed havde mere overskud til at håndtere garderobesituationen.

"Børnene er på grund af oversigten blevet mere rolige og sidder nu længe uden at åbne deres madpakker. De er blevet dygtige til at vejlede hinanden. For eksempel kommer en lidt urolig pige ind og får at vide af en af de andre børn: "Shhh, du skal være stille nu. Når man har været på badeværelset og kommer ind på stuen, sidder man stille, indtil alle er kommet ind. Selvom vi som de voksne ikke er helt eksemplariske, har børnene fanget det."

Samling

De voksne oplevede i samlingerne, at flere børn faldt fra undervejs, og at der derved opstod uro. De voksne oplevede, at de tyssede på børnene og irettesatte de børn, der var urolige, hvilket prægede stemningen. Pædagogerne lavede forskellige visuelle systemer, herunder et tydeligt program for, hvad der trin for trin skulle foregå, og programmet blev gennemgået inden samlingen. En dreng, der ofte havde svært ved at være fokuseret i samlingen, blev bedt om at hjælpe den voksne med at flytte en markør, som viste hvilken aktivitet de var i gang med. Det var en opgave, som drengen tog meget seriøst. Desuden lavede de nogle "slikkepinde" eller håndskilte, som var en blomsterpind med et piktogram, som skulle hjælpe de voksne med at guide uden ord og dermed undgå unødige forstyrrelser.

De lavede desuden nogle piktogrammer på pind med forskellige aktivitetsmuligheder, så børnene på skift kunne vælge en slikkepind, som viste en aktivitet, for eksempel en sangleg. Så selvom samlingen var voksenstyret, havde børnene medindflydelse på, hvad der skulle foregå. Brugen af visuel støtte i samlingen er med til at skabe mere ro, forudsigelighed og glæde hos børn og voksne.

"Vi er glade for håndskiltene, fordi så forstyrrer vi ikke med vores stemmer."

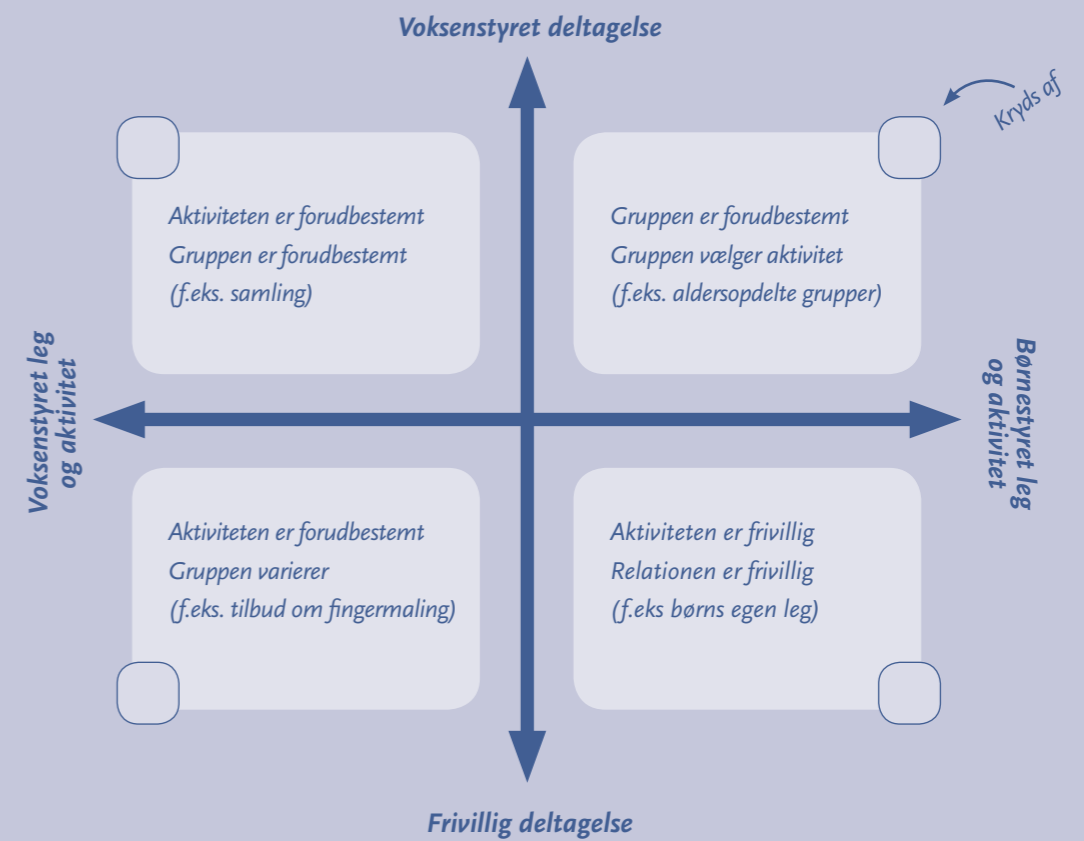
Valg af fokuspunkt

1 Hvilken metode til at støtte overblik og struktur ønsker I at afprøve?

2 Hvorfor vil I afprøve den?

3 Hvornår vil I afprøve den?

4 Med hvilke børn vil I afprøve den?

5 I hvilket af de fire børnefællesskaber vil I indplacere jeres fokuspunkt/afprøvning?

Metoder II: Kontakt og kommunikation

Intro

Alle børn i dagtilbud er i gang med at lære at aflæse og afstemme sig efter de situationer, som de indgår i. Mange børn opsamler automatisk løbende information om, hvad der forventes i forskellige situationer og kan med tiden følge de voksnes mundtlige beskeder. De lærer spilleregler om kontakt, kommunikation og socialt samspil blot ved at være sammen med andre mennesker. Men børn i udsatte positioner er ofte mere sårbare i forhold til at indgå i konstruktive relationer med andre børn og voksne og/eller at udvikle kompetencer på baggrund af samspilserfaringer. Der skal mere bevidst ageren til for ikke at havne i negative samspil med enkelte børn, og samspillets kvalitet skal forstørres, for at det bliver tydeligt for nogle børn, hvad der er mellemregningen, forventningen og læringen. Det er der ikke noget nyt i, men Nest highlighter metoder, der kan være med til at understøtte og gøre det positive samspil synligt i sociale relationer for alle børn, så det bliver kilde til glæde, udvikling, læring og trivsel.

Det handler dels om at skabe grundlæggende gode relationer til alle børn gennem god kontakt. Det sker lettere i forhold til nogle børn end andre. I Nest er der fokus på den gode kontakt – også når barnet ikke gør, som det skal, eller gør noget, som det bestemt ikke skal. Der arbejdes ikke med skæld-ud, irettesættelse og korrigerende; men fokus på at tydeliggøre forventninger til børnene ud fra den antagelse, at ikke alle børn kan regne ud eller ved, hvordan de skal indgå hensigtsmæssigt. Derfor arbejdes der målrettet med en høj grad af bevidsthed om kommunikation både sprogligt og ikke-sprogligt, så man højner chancen for, at alle børn indgår i positive samspil. Det sker blandt andet gennem et bevidst positivt fokus og rollemodellering.

”Vi er optaget af, hvordan vi kan bruge sproget mellem de voksne til at understøtte samspillet mellem børnene. Det er overraskende positivt.”

Metoder

Positiv støtte

Det at have fokus på børnenes positive adfærd og kaste lys på de situationer, hvor børnene lykkes med noget eller er på vej til at lykkes. Det handler om den simple ting at have fokus på ros og anerkendelse. At den voksnes lygte lyser på det, der lykkes, for eksempel i legen, hvor Mads og Ahmed kommer i gang med en god fangeleg på legepladsen: "Hvor er I gode til at lege sammen i den her fangeleg."

Rollemodellering

Rollemodellering handler om mindre snak og mere deltagelse, hvor de voksne viser, hvordan man skal gøre og deltager sammen med børnene. Et eksempel er stemmeføring, hvor den voksne til spisning snakker med dæmpet stemme – også når børnene bliver højrøstede, og der er brug for at henlede opmærksomheden på, at man skal være mere stille. Det er vigtigt hele tiden at tænke på, hvordan man som voksen i så høj grad som muligt kan vise, hvad børnene kan gøre, og hvad der forventes frem for udelukkende at fortælle det. Det kan også være, at de voksne leger børn eller foreslår barnet en rolle i legen for at vise måder at deltage på frem for at fortælle, hvilken rolle man kan have i en leg. Det kan også være at pege på børnene som rollemodeller gennem det positive fokus; for eksempel: "Se nu er både Jonas og Signe klar til madpakkerne".

"Stemmeskalaen gælder for alle. Hvis pilen står på 'ingen snak' og der kommer en gæst ind på stuen, så går vi udenfor og taler sammen. For vi er rollemodeller, så vi skal gøre det, vi ønsker børnene skal gøre."

Selvsnak

Handler om at tale højt om det, man som voksen registrerer på de indre linjer enten hos sig selv eller hos børnene. Det kan være at sætte sig i børnenes sted, tage deres perspektiv på sig og sige til kollegaen foran børnene: "Pyha, nu har jeg godt nok siddet stille længe. Trænger vi ikke til at komme på legepladsen?" Eller "Jeg er godt nok lidt forvirret. Kan du ikke vise, hvad vi skal?", hvis man tænker, at der er givet en besked, som nogle af børnene ikke har fået fat i. "Vi vil gerne øve os i selvsnak, for vi kommer ofte til at tale for meget hen over børnene."

Praksisfortællinger

På rød stue har de voksne øvet sig i at henvende sig til hinanden i form af selvsnak som en måde at kommunikere om børnene frem for at tale sammen hen over hovedet på børnene og drøfte, hvad der er brug for eller skal sættes i gang. Den ene pædagog siger til den anden over frokosten: "Jeg tror, at det ville være dejligt for Jonathan at komme ud på legepladsen. Hvad tror du?". De oplever, at Jonathan i langt højere grad kan koble sig på den udlægning, end hvis de enten havde talt sammen bagved Jonathan om, at han kunne trænge til en tur på legepladsen og herefter havde besluttet det. Eller havde spurgt ham direkte, om han kunne bruge en tur på legepladsen. På den her måde bliver Jonathan mere bevidst om, at der er noget på spil i ham selv, han lytter og i situationen sagde Jonathan: "Nej, jeg vil hellere være inde, fordi jeg er træt".

Pædagogerne oplever, at det er et redskab, der giver børnene større mulighed for at sige til og fra og dermed i sidste ende bidrager til medbestemmelse. Det hjælper også børnene til at kunne genkende følelser og indre tilstande, så de på sigt har bedre forudsætninger for at regulere sig selv. Det er en måde eksplícit at invitere børnene ind i mellemregningerne på den følelsesmæssige og sociale arena, hvor man også bruger sig selv som eksempel og rollemodel.

"Det tog lidt tid for vores kolleger at vænne sig til, at vi voksne taler sammen for eksempel: 'Jeg forstod ikke helt det, du sagde. Kan du forklare det på en anden måde? Mon der er nogle af børnene, der kan hjælpe? Børnene er øjeblikkeligt med, når vi som voksne bruger 'selvsnak'. Det betyder også, at børnene lærer at turde stille spørgsmål, når de voksne gør det kontinuerligt."

"I starten planlagde vi eksempler på selvsnak. Det gør vi ikke mere. Nu kommer det naturligt. Man kan også gøre det selv for eksempel: 'Åhh, jeg kom til at tænke på, om der er andre herinde, der også har det varmt?'"

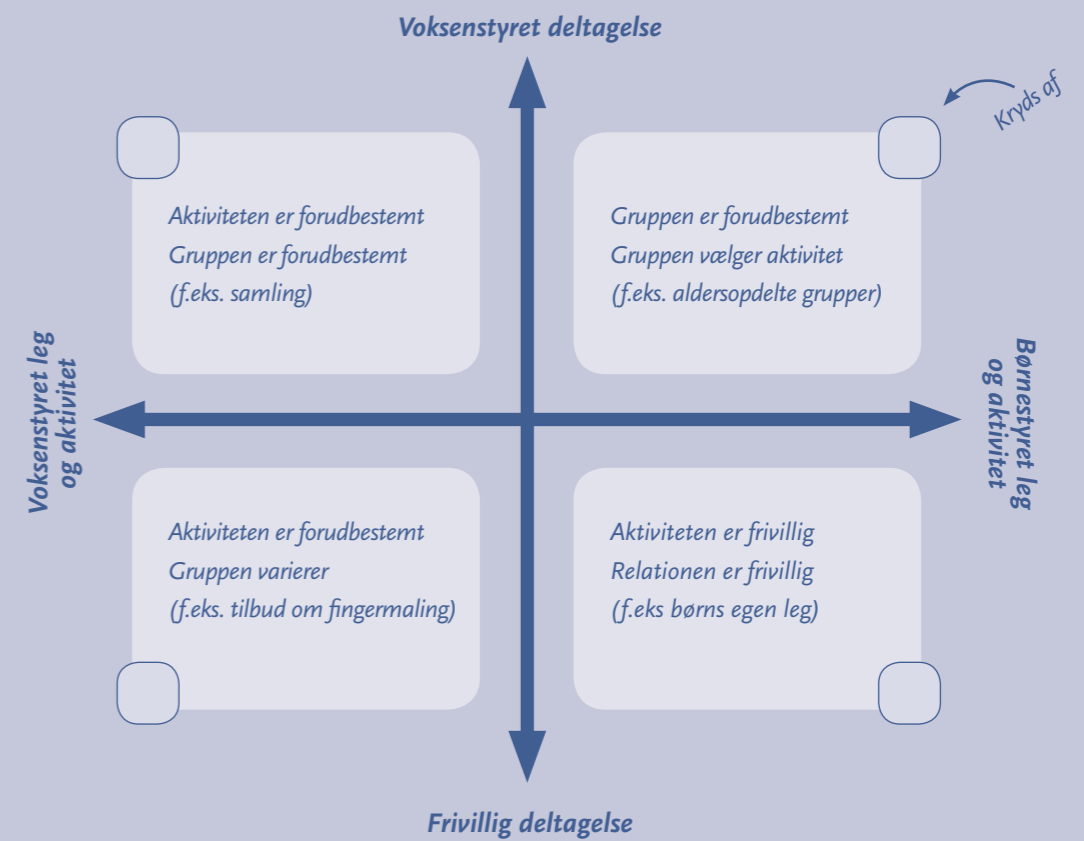
Valg af fokuspunkt

1 Hvilken metode til at støtte kontakt og kommunikation ønsker I at afprøve?

2 Hvorfor vil I afprøve den?

3 Hvornår vil I afprøve den?

4 Med hvilke børn vil I afprøve den?

5 I hvilket af de fire børnefællesskaber vil I indplacere jeres fokuspunkt/afprøvning?

Metoder III: Selvregulering

Intro

Nest har nogle bud på, hvordan vejen til selvregulering og indre styring kan styrkes – også hos børn, der ikke lærer det af sig selv. Det handler om at styrke det fundament hos børnene, der kan støtte deres udvikling af selvregulering som en væsentlig beskyttende faktor i forhold til at tage styring i eget liv. Selvregulering er noget, som alle børn i dagtilbud er i gang med at udvikle og har brug for passende støtte til. I Nest arbejdes der med konkrete anvisninger, som er med til at udvikle positive handlemønstre, der kan indgå i børns handlerepertoire og dermed støtte børns muligheder for at regulere sig selv.

I børnehaven hvor mange børn tilbringer rigtig mange timer, udtrættes mange i løbet af dagen. De færreste 3-6-årige børn formår på eget initiativ at holde pauser, hvilket betyder, at der sidst på dagen kan opstå mange konflikter, hvis de ikke hjælpes til at hvile og koble af i løbet af dagen. Overstimulering kan især være på spil for børn i udsatte positioner, der både sensorisk og eksekutivt er på hårdt arbejde i løbet af en børnehavedag. De kan have brug for at

lukke af for stimuli og/eller krav. For disse børn er det nødvendigt, at der er indlagt strukturerede pauser flere gange i løbet af dagen.

"Jeg er optaget af, hvordan vi højere grad kan blive bevidste om, hvordan vi indretter os. Både med inventar og pausesteder men også med, hvordan vi generelt bruger de visuelle støtter, som der ligger i Nest programmet."

For mange børn med selvreguleringsvanskeligheder er det vanskeligt at afstemme sig, når man står i en situation, som umiddelbart føles ubehagelig. Disse børn reagerer ofte voldsomt på noget, som for andre kan se ud som en bagatel. Det kunne for eksempel være, at en kammerat kommer til at sprøjte lidt vand ved håndvasken. Når barnet reagerer voldsomt, mødes det nemt med manglende forståelse fra omgivelserne, og er i større risiko for at opleve irettesættelser fra både kammerater og pædagoger.

Metoder

Pausestedet

At have et formelt pausested og en struktureret ramme på stuen i børnehaven, kan give børnene mulighed for at komme i ro og genvinde balancen. Børnene skal hjælpes til at anvende stedet. For mange børn vil det være nødvendigt til en start at få hjælp fra en voksen. Pausestedet er et sted, hvor man slapper af ved at kigge i en bog, eller sidde med sensoriske selvreguleringsredskaber, man kan også hvile sig under et tæppe eller tage en lille lur. Pausestedet skal være placeret i et trygt og roligt hjørne af stuen eksempelvis i hjørnet modsat døren. Det placeres på en måde, så barnet har mulighed for helt at skærme sig fra det, der foregår på stuen, men også rumme mulighed for, at barnet fortsat kan følge med på afstand og på den måde være med.

Formålet med pausestedet er at give børnene mulighed for at få fysisk og mental ro, således at de igen får energi til at deltage i fællesskabet.

”Det bliver også spændende i højere grad at rammesætte for pauserne og pauselegen.”

Skalering

Skalering er et effektivt redskab til hjælp til selvindsigt og selvregulering. I forhold til problemløsning kan man bruge skalaen:

Lille problem

Mellem problem

Stort problem

Ved at tale med børnene om forskellige problemer og ved at lege lege, hvor børnene selv skal vurdere situationer og fortælle, hvor stort et givent problem er, kan alle børn få et redskab til at regulere sig, når man står i en situation, som synes vanskelig. Man kan desuden tale med barnet efter en voldsom reaktion og tale om problemet i forhold til, om det var et stort, mellem eller lille problem, hvilket vil give barnet en øget selvindsigt.

Et andet sted at bruge skalering er i forhold til stemmebrug. Børn fornemmer ikke altid, hvordan de bruger stemmen, nogle børn kan tale alt for højt eller alt for lavt, så stemmeføringen ikke tilpasses konteksten. En stemmeskala med fem trin fra ’ingen stemme, stillestemme, indestemme, udestemme og alarmstemme’ er et godt redskab til at regulere sin stemmeføring. Ved at bruge stemmeskalaen aktivt er det tydeligt for både børn og voksne, hvilket stemmeleje der skal anvendes i en given situation. Børn og voksne kan hjælpe hinanden til at justere stemmeføringen.

”Hvis vi bruger mere visualisering i forhold til samling, vil vi kunne få flere børn med. På samme måde med brug af skalering og stemmeskalaen. For ikke at tale om mere bevidst indretning af vores lokaler.”

Styrker og interesser

Børn med reguleringsudfordringer vil i højere grad kunne håndtere krav og nye udfordringer, hvis pædagogerne er opmærksomme på, at der tages afsæt i barnets styrker og interesser, når man ønsker at barnet bevæge sig ud i nyt og ukendt land.

”En dreng ville ikke med på tur. Han syntes, det var kedeligt. På et tidspunkt var han optaget af delfiner. Jeg spurgte ham: Vil du gerne have delfinerne med? Ja, svarede han. Og i de næste måneder ville han gerne med på tur. Nu er han med uden delfiner.”

Praksisfortællinger

Bamsen

En gruppe på 20 børn blandet på tværs af de kendte stuer skal prøve en aktivitet på legepladsen, som de ikke har prøvet før. En dreng bliver meget ked af det. Han græder og nægter at tage sit overtøj på. Pædagogerne ved, at det er vanskeligt for drengen at skulle deltage i en aktivitet, han ikke kender, navnlig når aktiviteten foregår med børn fra andre grupper. En kendt pædagog trøster ham og forklarer ham, hvad de skal ude på legepladsen, og siger at de to kan være sammen i legen. Drengen stopper med at græde, men vil forsæt ikke ud. Da pædagogen foreslår, at drengen tager en bamse, som han er særligt glad for, med ud, så den kan være med i aktiviteten, lyser drengen op og siger: Ja og så kan jeg vise bamsen, hvad den skal, og så skal jeg hjælpe den.

Ponyklubben

En 5-årig pige udfordres meget i overgangen mellem legeplads og spisning. Når en voksen siger, at nu skal der ryddes op, for nu skal de ind og spise, løber pigen væk og gemmer sig i et af legehuse. Dette er en daglig tilbagevendende begivenhed, som ofte udløser en konflikt mellem pigen og den voksne, som betyder at starten på spisningen er en smule kaotisk, ikke kun for pigen, men også for den spisegruppe hun tilhører.

Pigen er sammen med en gruppe jævnaldrende piger optaget af My little Pony, som de leger med både ude og inde. Pædagogerne aftaler at forsøge at anvende denne fælles interesse til at lette overgangen for pigen. Stuepædagogen taler med pigegruppen om, at de den næste uge skal mødes et aftalt sted på legepladsen, og så skal de alle bevæge sig ind i garderoben som en pony. Pigerne synes vældig godt om ideen, de synes, det er sejt at være en del af en ponyklub. I løbet af ugen opstår der ingen konflikter omkring overgange. Selvom ugen forløber rigtig fint, er pædagogen i tvivl om, om pigen vil falde tilbage i sit gamle mønster, hvis ikke der er en særlig aftale i forbindelse med overgangen. Hun roser nu de tre piger for at have været super gode til at være ponyer, og foreslår, at de i løbet af de næste tre uge på skift må bestemme, hvordan de sammen går i garderoben. Det er pigerne med på. Efter en måned er denne overgang ikke længere noget problem for pigen.

”En af vores drenge elsker den gule farve. Han sidder altid på en gul pude. Da vi skulle ud at køre i bus, ville han ikke med. Indtil vi tog den gule pude med. Så ville han gerne.”

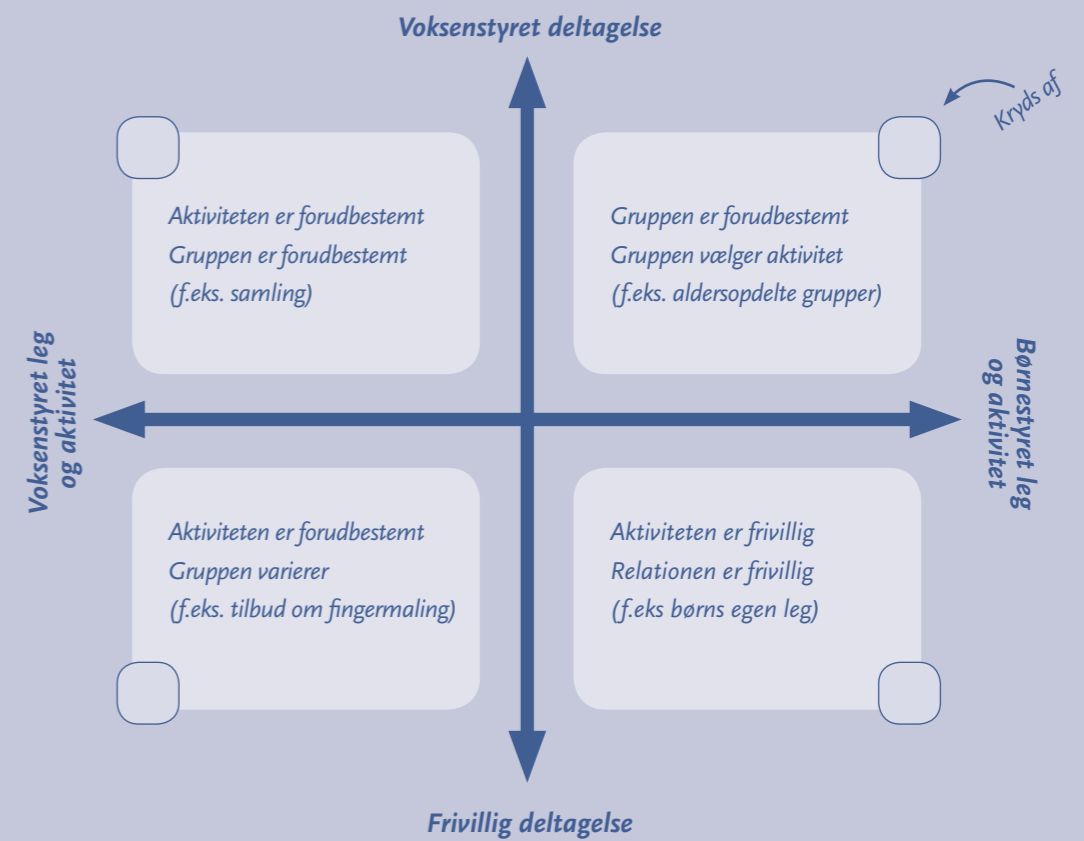
Valg af fokuspunkt

1 Hvilken metode til at støtte selvregulering ønsker I at afprøve?

2 Hvorfor vil I afprøve den?

3 Hvornår vil I afprøve den?

4 Med hvilke børn vil I afprøve den?

5 I hvilket af de fire børnefællesskaber vil I indplacere jeres fokuspunkt/afprøvning?

Vedholdenhed og opfølgning

Nest pædagogik er ikke noget, man har i en periode, og så er der ikke brug for det mere. Nest pædagogik er en holdning til forudsigelige og strukturerede rammer omkring et trygt læringsrum, hvor målgruppen af både børn og de professionelle er trygge nok til kontinuerligt at tage det næste skridt ind i nærmeste udviklingszone.

I Nest pædagogikken motiveres alle til at trives og udvikle sig hver for sig men i særlig grad sammen. Netop de vedholdende rammer over tid er med til at sikre fundamentet for stærkere inkluderende fællesskaber.

En vedholdende praksis kan synes som en selvfølgelighed i den pædagogiske virkelighed. Erfaringen er dog, at et skarpt fagligt fokus efterfulgt af kontinuerlige bevidste valg har en tendens til at blive uskarpe over tid, og der kan høres udsagn som: "Nu har vi brugt stemmeskalaen en periode, nu behøver vi det ikke mere. Nu kender børnene den." I Nest pædagogik fortsætter personalet med at bruge skaleringsmodeller som udtryk for et pædagogisk redskab, der naturligvis udvikler sig over tid fra blandt de yngste børn til kun at handle om lydniveauer til, når børnene bliver ældre, også at kunne hjælpe dem med afklaring af, hvor stort de oplever et givent problem. Og om de synes, de kan klare problemet selv, eller de har brug for hjælp fra en ven eller måske hjælp fra en voksen.

Når der arbejdes ud fra Nest modellen betyder det, at der også er taget konkret stilling til, hvordan der holdes fast i brugen af metoderne. Der er aftaler omkring hvem, hvor, hvornår, hvor længe og ikke mindst hvordan der løbende følges op. Omfanget og karakteren af vedholdenheden i børnehaver, der arbejder ud fra Nest modellen, er en opgave, der fordrer en række bevidste og fastholdende valg på alle niveauer. Sammenholdt med et mod til at møde vedholdenheden kreativt uden af miste fodfæstet.

Etablerede fora som besøg i praksis, sparring, udviklingsmøder og tjekbesøg er med til at holde den ønskede pædagogiske hverdagspraksis på sporet.

Litteratur

Andersen, D. & Thomsen, K.T. (2014).
Inkluderende fællesskaber i dagtilbud. Dafolo

Bleiweiss, J., Hough, L. & Cohen, S. (2014, ikke udgivet).
ASD Nest Three-Tier Guideposts.

Clasen, S. & Thomsen, K.T. (red.) (2018).
Nest programmet i Danmark. En tredje vej til inkluderende fællesskaber. Dafolo.

Clasen, S med flere (2019).
Nest metoder. Inspiration til inkluderende fællesskaber. Dafolo.

Cohen, S. & Hough, L. (red.) (2013).
The ASD Nest Model. A Framework for Inclusive Education for Higher Functioning Children with Autism Spectrum Disorders. AAPC Publishing.

Mortensen, T.H. & Næsby, T. (red.) (2018).
Den styrkede pædagogiske læreplan. Grundbog til dagtilbudspædagogik. Dafolo

Højholdt, A. (2018).
Co-teaching. Samarbejde om undervisning. Hans Reitzels Forlag

Master for en styrket pædagogisk læreplan

Dagtilbudsloven

Børne- og Ungepolitikken i Aarhus Kommune

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

